ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความรุ่งเรือง และความตกต่ำของพรรคไทยรักไทย

ผู้เขียน นายอภิชาติ ศิวพรพิทักษ์

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ คร. จันทนา สุทธิจารี ประธานกรรมการ

อาจารย์ราม โชติคุต กรรมการ อาจารย์จันท์จุฑา สุขขี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความรุ่งเรื่อง และตกต่ำของพรรคไทยรักไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนาการของพรรคไทยรักไทย ศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้พรรคไทยรักไทยรุ่งเรื่อง และตกต่ำ และ เพื่อศึกษาผลกระทบต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยใช้การศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเชิงเอกสารจากบทความ เอกสาร งานวิจัย ข่าวที่เกี่ยวข้องกับ พรรคไทยรักไทย และข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบการพูดคุยสัมภาษณ์ของ ผู้ศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 6 คน กลุ่มแกนนำนักการเมืองพรรคต่าง ๆ ในประเทศไทย จำนวน 8 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

พรรคไทยรักไทย มีผู้นำพรรค คือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นบุคคลที่ประสบ ผลสำเร็จทางค้านธุรกิจ และได้หันมาให้ความสนใจทางการเมือง โดยเริ่มต้นจากเป็นสมาชิกพรรค พลังธรรม จนกระทั่งมาตั้งพรรคการเมืองใหม่ ภายใต้ชื่อพรรคไทยรักไทย โดยมีผู้ร่วมก่อตั้งที่มี ความสามารถ และชื่อเสียงอย่างมากทางสังคมจำนวนหลายคน มีสมาชิกทั่วประเทศจำนวนมาก มี การนำเสนอนโยบายประชานิยม เช่น โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค โครงการพักหนี้เกษตรกรราย ย่อย 3 ปี และฟื้นฟูชีวิตเกษตรกร โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท โครงการ สร้างผู้ประกอบการใหม่และสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อม เป็นต้น

สำหรับปัจจัยที่มีผลทำให้พรรคไทยรักไทยรุ่งเรื่อง เพราะพรรคไทยรักไทยเป็นพรรคที่ ได้รับความนิยมชมชอบจากประชาชนในระดับรากหญ้าอย่างมาก สามารถประสบความสำเร็จใน การเลือกตั้ง 2 ครั้ง และปัจจัยด้านความเป็นผู้นำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่คิด ทำเร็ว และให้การ สนับสนุนงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงมีผลให้พรรคไทยรักไทยเกิด ความรุ่งเรื่อง และได้รับการขอมรับจากประเทศอย่างมากในการลงคะแนนเสียงให้ สำหรับปัจจัยที่ ส่งผลให้พรรคไทยรักไทยตกต่ำ และต้องถูกขุบพรรค ได้แก่ การอนุมัติขายกิจการที่ได้รับสัมปทาน จากรัฐให้แก่บริษัทที่เป็นของรัฐบาลต่างชาติเป็นเงินหลายหมื่นล้านบาทโดยไม่เสียภาษีแก่รัฐ การ ผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อธุรกิจของครอบครัว การให้เงินสนับสนุนพรรคเล็กส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการผูกขาดอำนาจทางการเมือง

ในด้านผลกระทบต่อพัฒนาการทางการเมืองไทยนั้น พบว่า พรรคไทยรักไทยได้นำเอา วิธีการประชาสัมพันธ์แบบการตลาดเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งสร้าง ความแตกต่างกับพรรคการเมืองคู่แข่งอย่างชัดเจน ได้กลายเป็นบรรทัดฐานให้พรรคการเมืองอื่นๆ จำเป็นต้องนำมาใช้บ้าง อีกทั้งการจัดทำนโยบายสาธารณะ พรรคการเมืองไทยทุกพรรคเริ่มมีการ เปลี่ยนแปลงเลียนแบบพรรคไทยรักไทย โดยเน้นนโยบายประชานิยมอย่างเป็นรูปธรรมที่จับต้อง ได้ในลักษณะนโยบายที่ให้สวัสดิการแก่สังกม

Independent Study Title The Rise and Fall of the Thai Rak Thai Party

Author Mr. Apichat Siwapornpitak

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisory Committee

Lecturer Dr. Jantana Suttijaree Chairperson

Lecturer Ram Chotikud Member

Lecturer Chanchutha Sookkhee Member

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the Thai Rak Thai Party development; factors affecting the rise and fall of the Thai Rak Thai Party; and impacts on the development of Thailand's politics. This study was a qualitative research collecting data from documents such as articles, researches and news relating to the Thai Rak Thai Party as well as employing a structural interview schedule. The sample of this study comprised 10 local politicians, 6 academics, and 8 politician leader groups in various parties of Thailand. The study could be concluded as follows:

The Thai Rak Thai Party had Pol.Lt.Col.Thaksin Shinawatra as the Party's leader who succeeded in business and turned his interest to politics. He started his political life from the Palang Dharma Party until he set up his own Party, the Thai Rak Thai Party, with several capable and famous co-foundation persons and a large number of members nation-wide. The Party presented a populist policy for instance, 30 Baht universal healthcare program, a three-year debt moratorium for farmers and farmers' life rehabilitation, a million village and urban community fund project, a new entrepreneur creation and a small-medium enterprise promotion.

In addition, factors affecting the rise of the Thai Rak Thai Party were the substantial popularity from the grass root people resulting to the winning of 2 elections. Furthermore, leadership component of Pol.Lt.Col.Thaksin Shinawatra in rapid thinking and action including considerable budget support for the country development caused the rise of the Thai Rak Thai Party and a great acceptance by voters. However, factors affecting the Thai Rak Thai Party to fall and dissolve were the approval of selling the state granted concession enterprise to foreign government in billions baht without paying tax, the promulgation of the law benefiting to his

family's business, hiring small parties to field candidates in the election and a monopoly in politics.

With regards to impacts affecting Thailand's politics development, it was found that the Thai Rak Thai Party adopted a marketing technique in public relations as an absolute political methodology. This was a definite difference from competitive parties and became a norm for other parties. Additionally, all Thai political parties began to change in public policy formulation, as the Thai Rak Thai Party, by focusing on the concrete populist policy such as the social welfare policy.

